

Novela stavebního zákona – hrozba nebo příležitost pro investory?

Daniel Brix

spolupracovník Svazu průmyslu a dopravy ČR

Svaz průmyslu a dopravy ČR

„Infringementová“ novela EIA - aspekty ovlivňující povolovací řízení

- ❑ Stanovisko „coherence stamp“
- ❑ Verifikační stanovisko
- ❑ Možnost žaloby na „negativní“ závěr zjišťovacího řízení
- ❑ Stanovisko EIA jako závazné – jak budou formulovány podmínky?
- ❑ Implementace podmínek v navazujících řízeních
- ❑ Rozšíření účasti dotčené veřejnosti v povolovacím řízení
- ❑ Širší žalobní legitimace
- ❑ Praxe orgánů EIA a stavebních úřadů

Pozitiva novely zákona EIA

- ❑ Úprava definice změn záměru – zohlednění skutečného působení změna na životní prostředí
- ❑ Stanovení lhůty pro soudní přezkum závěru zjišťovacího řízení a navazujících řízení – 90 dní

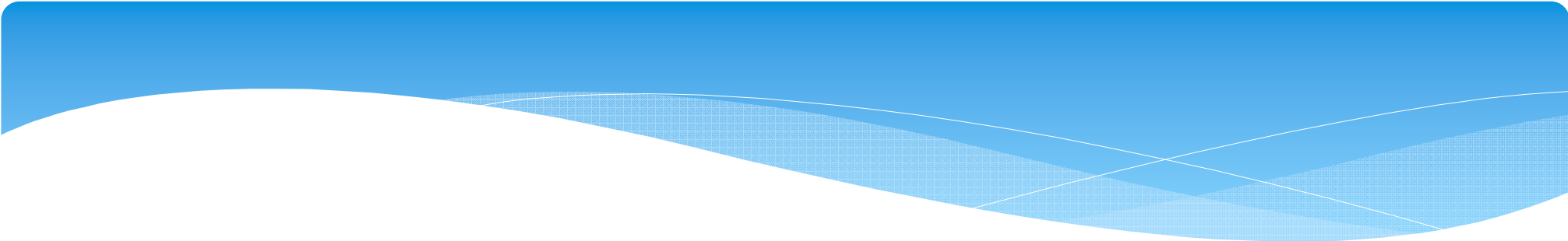
Dopady novelty

Dopady na podnikatelské prostředí

- Nárůst administrativy
 - Nárůst finančních nákladů
 - Nárůst časové náročnosti povolování
 - Riziko návratu na začátek celého procesu EIA
 - Snížení právní jistoty investorů
 - Snížení konkurenceschopnosti ČR
- Pozastavení investiční výstavby

Co z „infringementové“ změny pro investory vyplývá...

- Omezení změn mezi dokumentací EIA a dokumentací pro územní řízení.
- Tenká hranice mezi změnou vyplývající ze stanoviska EIA a změnou vyvolanou podrobnou technickou přípravou pro územní řízení
- Nejistota v klasifikaci případné změny – jak bude posouzena orgánem EIA?
- Jaká bude jistota v případném soudním sporu s dotčenou veřejností?

-
- ❑ Nároky na konkrétnost jsou již nyní blízké úrovni DÚR a budou nadále růst
 - Historicky podmíněno rovněž tlakem veřejnosti, územních samosprávných celků a DOSS na větší míru podrobností pro potřeby vyjádření
 - ❑ Neodhadnutelná délka povolovacího procesu naráží na velkou proměnlivost podnikatelského prostředí.
 - ❑ Problém fixovat konkrétní parametry již pro potřeby EIA.

Jak z toho ven...

- ❑ Dosáhnout podstatného zjednodušení, zrychlení a zefektivnění povolovacích procesů.
- ❑ Je třeba zajistit spravedlivou ochranu dotčené veřejnosti i subjektivních práv investora.
- ❑ Jedinou cestou k efektivitě je co nejméně duplicitních úkonů, co nejméně správních rozhodnutí, co nejméně procesních stupňů a co nejméně soudních přezkumů.
- ❑ Zjednodušit procesy tak, aby byl čas na věcné hodnocení záměru.

Kde hledat inspiraci?

- ❑ Základní východisko úpravy – Směrnice EIA.
- ❑ Implementace různá v různých zemích – závislost na historickém legislativním systému dané země.
- ❑ V ČR v roce 2001 tvořil základ pro implementaci Směrnice EIA koncept zákona č. 244/1992 Sb.
- ❑ Novela EIA nadále pokračuje v tomto konceptu.

Systemy okolních států

POLSKO

Dvě oddělená řízení

- Rozhodnutí o environmentálních podmínkách
- Stavební povolení vč. případného „doplňující“ EIA

SLOVENSKO

V principu podobný systém jako v ČR

RAKOUSKO

Řízení o povolení stavby zahrnuje rovněž proces EIA

NĚMECKO

Proces EIA je integrální součástí řízení o povolení stavby

Role Svazu průmyslu a dopravy

- ❑ Připomínkový subjekt v meziresortním připomínkovém řízení.
- ❑ Člen RHSD – tripartity.
- ❑ V roce 2014 představen návrh SPD na preferovanou systémovou změnu povolovacího řízení.
- ❑ Reakce na přípravu „infringementové“ novely EIA – „záplaty“

Návrh SPD

- Integrace všech potřebných řízení (EIA, územní řízení, stavební povolení, ale rovněž např. integrované povolení, řízení dle ZOPK či řízení dle složkových zákonů) pro všechny typy staveb.
- Změna povahy stanovisek DOSS – zmírnění závaznosti stanoviska.

Realita (předpoklad)

- Koordinované řízení (koordinace EIA, územního a stavebního řízení) - ostatní řízení bez integrace.
- Zachování dvojstupňového řízení – proces EIA koordinován s územním řízením.
- Zachována povaha závazných stanovisek s úpravou jejich formy (precizace náležitostí závazného stanoviska) – snaha sjednotit formu.

Návrh SPD

- Větší zdůraznění povinné součinnosti DOSS v průběhu celého řízení (rozpory, vypořádávání námitek apod.).
- Formalizace přístupu dotčené veřejnosti do řízení – např. podání vyjádření na formuláři.
- Mediace stavebního úřadu při projednávání rozporů mezi DOSS a žadatelem.

Realita (předpoklad)

- Zachována stávající úprava.
- Upraveny pouze formální náležitosti námitek (souvislost s projektem) a připomínek (souvislost s ŽP).
- Nezohledněno.

Návrh SPD

- Upuštění od odvolacího institutu, zejména v případě, kdy prvoinstančně rozhoduje ústřední orgán státní správy.
- Možnost rozhodnout v rozporech stavebním úřadem.

Realita (předpoklad)

- Odvolání zachováno.
- Řešení rozporů nadále dle § 136 odst. 6 správního řádu.

Návrh SPD

- Instituty zefektivňující soudní přezkum:
 - Stanovení lhůt pro rozhodování soudů.
 - Oprávnění soudu povolení k realizaci nejen zrušit, ale i změnit a za tímto účelem si i v určitém rozsahu doplnit dokazování.
 - Povinnost soudu vyjádřit se ke všem žalobním námitkám a přesně vymezit rozsah, v němž má být znovu provedeno příslušné správní řízení.
 - Zabránění uplatňování stejných žalobních námitek při opakovaném soudním přezkumu.

Realita (předpoklad)

- Není zřejmé jak, bude upraven zákon EIA
- Nepředpokládá se.
- Navrženo pouze pro opatření obecné povahy.
- Nepředpokládá se.

Obavy stran státní správy...

- Příliš rozsáhlá změna systému, byl by nutný nový zákon.
- Velká zátěž pro stavební úřady.
- Velká zátěž pro soudy.
- Nedostatek odbornosti stavebních úřadů.
- Stavební úřady nemohou znát všechny předpisy.
- Kompetenční spory – ztráta kompetencí.

Příležitost nebo hrozba?

- ❑ Záleží na finální podobě novely SZ a souvisejících předpisů, zejména zákona o EIA – nutnost důsledného poučení z aplikace novely EIA
- ❑ Příležitostí je nepochybně koordinace procesu EIA s povolovacím řízením.
- ❑ Navržené změny jsou však málo ambiciózní a považujeme za pouhý začátek optimalizace povolovacího řízení.
- ❑ Do budoucna je třeba veškeré novelizace zákonů navázaných na povolovací řízení směřovat k dosažení jejich integrace.
- ❑ Vítězství formy nad obsahem.

 Nedostatečně využitá příležitost.

Děkuji za pozornost!

Daniel Brix
daniel.brix@cez.cz

Svaz průmyslu a dopravy ČR